In zaak 795/79,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven te 's-Gravenhage, in het aldaar aanhangig geding tussen

HANDELMAATSCHAPPIJ PESCH & CO. BV, te Voorthuizen,

en

HOOFDPRODUKTSCHAP VOOR AKKERBOUWPRODUKTEN, te 's-Gravenhage,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van verordening (EEG) nr. 974/71 van de Raad van 12 mei 1971 betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Staten dienen te worden genomen in de landbouwsector (PB L 106 van 1971, blz. 1), van verordening (EEG) nr. 1380/75 van de Commissie van 29 mei 1975 houdende uitvoeringsbepalingen betreffende de monetaire compenserende bedragen (PB L 139 van 1975, blz. 37), en van het gemeenschappelijk douanetarief,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: A. O'Keeffe, kamerpresident, G. Bosco en T. Koopmans, rechters,

advocaat-generaal: H. Mayras
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

I — De feiten en het procesverloop

1. De vennootschap Pesch & Co. BV, te Voorthuizen (Nederland) (hierna: „Pesch") exporteerde van november 1976 tot en met oktober 1977 een aantal partijen ontsloten (oplosbaar) maïszetmeel, bevattende 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride, uit Nederland naar het Verenigd Koninkrijk.

Voor de betrokken periode werden de compenserende bedragen die van toepassing waren bij de invoer in het Verenigd Koninkrijk van uit Nederland uitgevoerde produkten, met instemming van het Verenigd Koninkrijk rechtstreeks door Nederland betaald krachtens artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 van de Raad, zoals gewijzigd bij verordening nr. 1112/73 van de Raad van 30 april 1973 (PB L 114 van 1973, blz. 4), dat bepaalt:

„Wanneer een uit een Lid-Staat uitgevoerd produkt wordt ingevoerd in een Lid-Staat die een compenserend bedrag bij invoer moet toekennen, kan de uitvoerende Lid-Staat, in onderlinge overeenstemming met de invoerende Lid-Staat, het compenserende bedrag betalen dat door deze invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend. In dit geval wordt door de invoerende Lid-Staat geen compenserend bedrag toegekend voor de produkten uit de desbetreffende Lid-Staat. . . ."

Verordening nr. 1380/75 van de Commissie van 29 mei 1975, en met name artikel 11, bevat de uitvoeringsbepalingen voor het in voornoemd artikel 2 bis neergelegde systeem. Tijdens de betrokken periode bepaalde artikel 11, lid 2, van deze verordening onder meer het volgende:

„Voor betaling door de uitvoerende Lid-Staat van het monetaire compenserende bedrag dat door de invoerende Lid-Staat toegekend zou moeten worden, moet het bewijs worden overgelegd dat de douaneformaliteiten bij invoer zijn vervuld en dat de in de Lid-Staat van invoer verschuldigde rechten en heffingen van gelijke werking zijn geheven."

Volgens andere bepalingen van hetzelfde lid werd dit bewijs geleverd door overlegging van het controle-exemplaar (exemplaar T 5) bedoeld in artikel 1 van verordening nr. 2315/69, thans artikel 10 van de codificatieverordening nr. 223/77 van 22 december 1976 (PB L 38 van 1977, blz. 20) die op 1 juli 1977 in werking is getreden. Op dit controle-exemplaar moest vak 104 worden ingevuld, met doorhaling van datgene wat niet van toepassing was en toevoeging van de vermelding „bestemd om in het vrije verkeer te worden gebracht in (invoerende Lid-Staat)". Het bevoegde douanebureau van de Lid-Staat van bestemming moest op zijn beurt het vak „controle van het gebruik en/of bestemming" invullen met de mededeling „monetair compenserend bedrag van toepassing op (datum van het in het vrije verkeer brengen) niet toegekend in (invoerende Lid-Staat)".

2. Bij de uitvoer uit Nederland werd het onderhavige produkt ingedeeld on-

der post 35.05 A van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT), die onder meer „oplosbaar zetmeel" omvat. Het Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten, het orgaan dat in Nederland is belast met de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, kende aanvankelijk, in overeenstemming met deze indeling, de monetaire compenserende bedragen toe die *bij uitvoer* van de tot deze tariefpost behorende produkten zijn voorzien.

Volgens de Britse douaneautoriteiten viel het litigieuze produkt echter onder post 23.07 B I c) 1 van het GDT, die betrekking heeft op

„veevoeder, samengesteld met melasse of met suiker; andere bereidingen van de soorten welke worden gebezigd voor het voederen van dieren ... met een zetmeelgehalte van meer dan 30 gewichtspercenten ... (en)geen zuivelprodukten bevattend of met een gehalte aan zuivelprodukten van minder dan 10 gewichtspercenten."

Zij stelden de Nederlandse autoriteiten hiervan in kennis door middel van een vermelding op het controle-exemplaar T 5. Naar aanleiding hiervan besloot het Nederlandse interventiebureau, Pesch niet de monetaire compenserende bedragen *bij invoer in het Verenigd Koninkrijk* behorend bij tariefpost 35.05 A te betalen, doch de *lagere* bedragen behorend bij post 23.07 B I c 1 van het GDT.

Nadat Pesch bij het College van Beroep voor het Bedrijfsleven tegen deze beslissing in beroep was gekomen, heeft dit College bij uitspraak van 2 november 1979 krachtens artikel 177 EEG-Verdrag het Hof de volgende vragen gesteld:

„1. Moeten artikel 2 bis van de verordening (EEG) nr. 974/71 van de Raad en artikel 11, lid 2, van de verordening (EEG) nr. 1380/75 van de Commissie aldus worden uitgelegd, dat — indien omtrent de indeling van het produkt in het gemeenschappelijk douanetarief nog niet door het Hof van Justitie is beslist — de uitvoerende Lid-Staat ten aanzien van de vaststelling van het door die Lid-Staat te betalen monetair compenserend bedrag terzake van de invoer van het betreffende produkt in de invoerende Lid-Staat, geheel gebonden is aan het terzake van de uitvoerende Lid-Staat medegedeelde oordeel van de invoerende Lid-Staat, in dier voege, dat indien volgens dat oordeel op grond van de samenstelling van het produkt en de indeling daarvan in het gemeenschappelijk douanetarief, geen monetair compenserend bedrag ware toe te kennen, dan wel een lager monetair compenserend bedrag dan terzake van de uitvoer is betaald, de uitvoerende Lid-Staat gehouden is dienovereenkomstig terzake van de invoer van dat produkt in de invoerende Lid-Staat geen monetair compenserend bedrag dan wel een lager monetair bedrag te betalen,

ofwel

moeten die communautaire voorschriften aldus worden uitgelegd, dat de uitvoerende Lid-Staat ook ten aanzien van de toekenning van monetaire compenserende bedragen terzake van de invoer in een andere Lid-Staat bij uitsluiting beslist over de betaling en over de vaststelling van de te betalen bedragen?

2. Valt een produkt bestaande uit 90 % maiszetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride onder post 35.05 A, dan wel onder post 23.07 B I c 1, dan wel onder een andere post van het gemeenschappelijk douanetarief?"

3. Een afschrift van de verwijzingsbeschikking is op 8 november 1979 bij het Hof ingekomen.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door de vennootschap Pesch, te dezen vertegenwoordigd door haar directeur H. R. Buys; de regering van het Verenigd Koninkrijk, te dezen vertegenwoordigd door R. D. Munrow het Treasury Solicitor's Department, als gemachtigde; en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te dezen vertegenwoordigd door H. J. Bronkhorst, lid van de juridische dienst van de Commissie, als gemachtigde.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Bij beschikking van 12 maart 1980 heeft het Hof krachtens artikel 95 van het Reglement voor de procesvoering de zaak naar de Eerste kamer verwezen.

II — Schriftelijke opmerkingen, ingediend krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG

Pesch wenst reeds aanstonds met betrekking tot de *eerste vraag* te verduidelijken dat naar haar oordeel de gedragslijn van verweerder nimmer rechtmatig kan zijn. In het handelsverkeer van landbouwprodukten tussen de Lid-Staten van de Gemeenschap beoogt het stelsel der mcb's immers een zo nauwkeurig mogelijke compensatie van de door monetaire maatregelen veroorzaakte prijsverschillen tussen de diverse Lid-Staten en deze nauwkeurigheid wordt slechts begrensd door het vereiste van hanteerbaarheid van het stelsel. Vaststaat dat de toepassing van verschillende tariefposten voor een zelfde produkt, al naar gelang het export uit de Lid-Staat van uitvoer dan wel import in de Lid-Staat van bestemming betreft, door een en dezelfde bevoegde instantie, noodzakelijkerwijze altijd moet leiden tot toekenning van hogere of lagere mcb's dan de gemeenschapsautoriteiten voor ogen heeft gestaan, en dus niet toelaatbaar kan zijn.

Vervolgens onderzoekt Pesch de bepalingen die in casu van toepassing zijn. De uitvoeringsbepalingen van de in artikel 2 bis van verordening (EEG) nr. 974/71 gegeven regeling zijn opgenomen in artikel 11 van verordening (EEG) nr. 1380/75. Lid 2 hiervan stelt de betaling door de uitvoerende Lid-Staat van het mcb dat door de invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend, afhankelijk van de overlegging van een „controle-exemplaar", dat als bewijs dient dat de douaneformaliteiten bij invoer in de Lid-Staat van bestemming zijn vervuld en dat de in die Lid-Staat verschuldigde rechten en heffingen van gelijke werking zijn voldaan. Deze uitvoeringsbepalingen zijn in overeenstemming met de algemene voorschriften omtrent het gebruik en de behandeling van het controle-exemplaar T 5 in het kader van het communautaire douanevervoer, welke thans zijn vastgelegd in de artikelen 10 tot en met 13 van verordening (EEG) nr. 223/77.

Indien gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid bedoeld in artikel 2 bis van verordening (EEG) nr. 974/71, dan moeten voornoemde communautaire uitvoeringsbepalingen worden geacht met uitsluiting van ieder additionele bepaling van toepassing te zijn; dit volgt ook uit de algemene jurisprudentie van het Hof en uit de opmerking van de Commissie in de vierde overweging van de consi-

derans van verordening (EEG) nr. 1820/79 (PB L 208 van 1979, blz. 13).

Welnu, de uitvoeringsbepalingen schrijven nergens voor dat de Lid-Staat van bestemming enige taak zou hebben ten aanzien van de tarifering van het produkt in het kader van de toekenning van mcb's door de uitvoerende staat. Artikel 11 van verordening (EEG) nr. 1380/75 geeft precies aan welke gegevens de douane van de Lid-Staat van invoer aan die van de Lid-Staat van uitvoer moet meedelen; hiertoe behoren niet bindende tariferingsadviezen.

Vanzelfsprekend kan niet worden betwist dat de Lid-Staat van bestemming bevoegd is de tarifering van de ten invoer aangeboden produkten te controleren, en dat hij op grond van artikel 10 bis van verordening nr. 1380/75 zelfs verplicht is om de autoriteiten van de uitvoerende Lid-Staat op eventuele verschillen in de tarifering te wijzen, „teneinde de uniforme toepassing van het stelsel van de monetaire compenserende bedragen te verzekeren en onregelmatigheden te voorkomen." Uit niets blijkt echter dat de instanties van de Lid-Staat van uitvoer voor de toekenning van mcb's in het kader van artikel 2 bis van verordening (EEG) nr. 974/71 zijn gebonden aan een conform voornoemd artikel 10 bis meegedeelde afwijkende tarifering. Deze instanties kunnen zich uiteraard aansluiten bij de hun meegedeelde afwijkende tariefindeling, maar als zij dit niet doen, zijn zij bevoegd en zelfs verplicht om terzake van de invoer in de Lid-Staat van bestemming het mcb toe te kennen dat behoort bij de tariefpost die zijzelf juist achten.

Tegen deze conclusie kan niet worden ingebracht dat volgens artikel 2 bis van verordening (EEG) nr. 974/71 „de uitvoerende Lid-Staat *in onderlinge overeenstemming* met de invoerende Lid-Staat het compenserende bedrag [kan] betalen dat door deze invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend." Die *onderlinge overeenstemming* heeft immers betrekking op de beslissing om de in artikel 2 bis voorziene regeling toe te passen, doch wanneer de betrokken Lid-Staten eenmaal hebben besloten om van die regeling gebruik te maken, kunnen ze niet meer van de dwingend voorgeschreven uitvoeringsbepalingen afwijken. De overeenstemming heeft dus geen betrekking op het bedrag dat in elk afzonderlijk geval als mcb moet worden uitbetaald.

Uit het stelsel van de mcb's en in het bijzonder uit de doelstelling ervan volgt dat de instanties van de Lid-Staat van uitvoer het mcb ter zake van de uitvoer van een produkt in die Lid-Staat en ter zake van de invoer van datzelfde produkt in de Lid-Staat van bestemming steeds volgens dezelfde tariefpost dienen uit de betalen.

Deze conclusie heeft volgens Pesch het voordeel dat een uniforme tarifering ten aanzien van de export uit het uitvoerland en de import in het land van bestemming is gewaarborgd en dat een bron van geschillen tussen de exporteurs en de nationale autoriteiten wordt weggenomen.

Voor de nationale rechter is de vraag gerezen of het aanvaardbaar is dat de instanties van de uitvoerende Lid-Staat degenen zijn die beslissen over de tarifering volgens welke het mcb ter zake van de invoer in het land van bestemming moet worden betaald.

Volgens Pesch lijdt het geen twijfel dat de in artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 gegeven mogelijkheid deze overdracht van bevoegdheden insluit.

Ook is de vraag gesteld of de door Pesch voorgestelde conclusie niet van dien aard was, dat daardoor aan de Britse autoriteiten iedere mogelijkheid tot ingrijpen werd ontnomen, zelfs wanneer de Nederlandse instanties bijvoorbeeld mcb's ter zake van de invoer van een produkt in het Verenigd Koninkrijk volgens een verkeerde tariefpost zouden uitbetalen.

Ongetwijfeld bestaat er een risico dat de nationale instanties fouten maken, maar zowel het nationale als het gemeenschapsrecht bieden dan de noodzakelijke instrumenten om zulke fouten te herstellen, zonder dat dit behoeft te leiden tot situaties zoals de onderhavige, die het intracommunautaire handelsverkeer zouden kunnen belemmeren. Al naar gelang het geval zijn deze instrumenten: een door de betrokken exporteur ingesteld beroep bij de nationale rechter (die eventueel gebruik kan maken van artikel 177 EEG-Verdrag); een advies van het Comité nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief; de vaststelling van een verordening betreffende de tarifering van bepaalde produkten door de Commissie; de weigering van de Commissie om te hoge mcb's ten laste van het EOGFL te brengen; en het aanspannen van een procedure door de Commissie krachtens artikel 169 EEG-Verdrag tegen een Lid-Staat die te hoge mcb's uitkeert. Uit al deze overwegingen blijkt dat het niet noodzakelijk is om de Lid-Staat van bestemming enige bevoegdheid ten aanzien van de tarifering te geven teneinde fouten van de Lid-Staat van uitvoer te herstellen.

De hierboven uiteengezette conclusie is volgens Pesch ook juist in het licht van de noodzaak van een effectieve rechtsbescherming. Zou het standpunt van de Britse douane bindend zijn voor de Nederlandse instanties, dan zou verzoekster — daar zij de door de Britse autoriteiten toegepaste indeling, die geen ten aanzien van haar genomen beschikking is, niet zou kunnen aanvallen — gedwongen zijn om voor de Nederlandse rechter het besluit van de bevoegde Nederlandse instantie, waarbij haar een te laag compenserend bedrag is toegekend, aan te vechten terwijl deze zelfde instantie met betrekking tot mcb's bij uitvoer een ander standpunt heeft ingenomen dan de Britse douane en niettemin het Britse standpunt moet verdedigen voor de mcb's bij invoer in het Verenigd Koninkrijk. Het contradictoire karakter van een dergelijke procedure gaat dan in wezen verloren, daar verweerder het standpunt van verzoekster deelt.

In het arrest van het Hof in zaak 5/78 (Milchfutter, Jurispr. 1978, blz. 1597) verklaart het Hof dat „de tarifering van de Lid-Staat van uitvoer in het relevante tijdvak niet bindend was voor de Lid-Staat van invoer". Dit arrest is echter in casu niet relevant, omdat het aldaar berechte geval betrekking had op een situatie waarin twee douanediensten zelfstandig en onafhankelijk van elkaar mcb's heffen of toekennen.

Het arrest in zaak 137/78 (Henningsen) verschaft evenmin een aanknopingspunt voor het onderhavige geval, daar de Britse douane het produkt bij die gele-

genheid had ingedeeld onder een tariefpost waaraan geen mcb's waren verbonden en het geviseerde controle-exemplaar T 5 dan ook niet aan de instanties van de uitvoerende staat hadden teruggezonden. Dit exemplaar hoeft immers slechts te worden teruggestuurd wanneer het dient voor de toepassing van een communautaire maatregel inzake goederenverkeer binnen de Gemeenschap.

Voor het antwoord op de *tweede prejudiciële vraag* onderzoekt Pesch de tariefposten die voor het onderhavige produkt in aanmerking kunnen komen.

Post 35.05 A zou zonder meer toepasselijk zijn als het uitsluitend om zetmeel ging, maar daar het hier integendeel een mengsel betreft, moet men teruggrijpen op de algemene bepalingen voor de toepassing van het GDT. Volgens punt A 3 b van deze algemene bepalingen moeten „mengsels ... waarvan de indeling niet mogelijk is aan de hand van het bepaalde onder 3 a, worden ingedeeld naar de stof ... waaraan de mengsels ... hun wezenlijk karakter ontlenen, indien dit kan worden bepaald." Volgens Pesch ontleent een mengsel als het onderhavige, bestaande uit 90 % ontsloten (oplosbaar) maiszetmeel, 5 % calciumchloride, noodzakelijkerwijs zijn wezenlijk karakter aan het zetmeelbestanddeel.

Waar de toepasselijkheid van de posten 35.05 B en 11.08 A I om verschillende redenen uitgesloten is, komt volgens Pesch alleen nog post 23.07 B I c 1 in aanmerking, die betrekking heeft op „veevoeder" waarvan de samenstelling bepaalde kenmerken vertoont. Het onderhavige produkt evenwel is als zodanig niet geschikt voor diervoeder, maar wordt in geringe percentages in melksubstitutievoeders voor kalveren gebruikt. In het licht van de rechtspraak van het Hof over de draagwijdte van tariefpost 23.07 lijkt het onderhavige geval een typisch grensgeval, en men kan zowel vóór als tegen de toepassing van tariefpost 23.07 B I c 1 goede argumenten aanvoeren. Onder deze omstandigheden refereert Pesch zich dan ook gaarne aan het oordeel van het Hof.

Maar zelfs indien het betrokken produkt onder tariefpost 23.07 B I c 1 zou kunnen vallen, neemt dit niet weg dat ook post 35.05 A van toepassing kan zijn. Op grond van punt A 3 a van de algemene bepalingen voor de toepassing van het GDT zou de indeling onder tariefpost 35.05 A moeten geschieden, omdat deze specifieker is dan post 23.07 B I c 1.

De *regering van het Verenigd Koninkrijk* beperkt zich in haar opmerkingen ertoe, de redenen die tot de litigieuze tarifering hebben geleid, toe te lichten.

Volgens haar kan een mengsel bestaande uit 90 % voorgekookt maiszetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride, niet worden geacht te vallen onder post 35.05 van het GDT of, meer in het bijzonder, onder letter A van deze post. De vermenging van de chloriden en het zetmeel resulteert niet in een chemische reactie tussen deze stoffen. Aangezien dus het zetmeel geen enkele verandering ondergaat tengevolge van de vermenging, kan de zetmeelcomponent van het mengsel enkel als drager worden beschouwd. De stof ontleent haar wezenlijk karakter als diervoederingrediënt dus

aan de calcium- en magnesiumcomponenten, onverschillig of zij door het voorkoken is omgezet of niet.

Het onderhavige produkt valt dus veeleer onder post 23.07 B.

Deze opvatting vindt steun in de toelichting op post 23.07 van de Internationale Douaneraad en, met name in toelichting C.

De in deze toelichtingen gegeven definities dekken het betrokken produkt.

Blijkens de rechtspraak van het Hof van Justitie moet bij de uitlegging van de nomenclatuur van het GDT rekening worden gehouden met de toelichtingen van de Internationale Douaneraad, met name wanneer het GDT zelf geen toelichtingen op de desbetreffende post bevat.

De *Commissie van de Europese Gemeenschappen* geeft een uiteenzetting van die onderdelen van het stelsel van de mcb's die voor de probleemstelling in het bodemgeschil van belang zijn, en merkt vervolgens met betrekking tot de *eerste vraag* op, dat het probleem van de betaling door de Lid-Staat van uitvoer van de bij invoer in de Lid-Staat van bestemming verschuldigde mcb's, reeds aan het Hof van Justitie is voorgelegd in zaak 137/78 (Henningsen). Het is bij die gelegenheid echter niet opgelost, daar het Hof verklaarde dat het produkt dat toen in geding was, niet in aanmerking kwam voor het betalen of heffen van monetaire compenserende bedragen. De Commissie is van mening dat zij niet hoeft af te wijken van het standpunt dat zij in de zaak-Henningsen heeft ingenomen.

Uit de tekst van de toepasselijke bepalingen en uit het stelsel als geheel dat bij artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 is ingevoerd en uitgewerkt bij artikel 11 van verordening nr. 1380/75, volgt immers dat de administratieve afwikkeling van de mcb's bij invoer in wezen zaak is van de Lid-Staat van invoer en dat de rol van de Lid-Staat van uitvoer beperkt is tot het materiële uitbetalen van deze bedragen.

In de eerste zin van artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 wordt bepaald dat „... de uitvoerende Lid-Staat in onderlinge overeenstemming met de invoerende Lid-Staat, het compenserende bedrag [kan] *betalen* dat door deze invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend." De term „betalen" is eveneens te vinden in artikel 11, lid 2, van verordening nr. 1380/75. Het is dus duidelijk dat hier slechts sprake kan zijn van een bevoegdheid om te betalen, en niet van een bevoegdheid om toe te kennen.

Maar indien men erkent dat de mcb's als bedoeld in artikel 2 bis van verordening nr. 974/71, tot de materiële bevoegdheid van de Lid-Staat van invoer behoren, dan zal men tevens moeten erkennen dat deze Lid-Staat ook ter zake van de tarifering bevoegd is.

Dit kan inderdaad tot gevolg hebben dat, zoals in casu, bij een zelfde transactie voor het bepalen van het mcb bij invoer een andere tariefindeling wordt aangehouden dan voor het mcb bij uitvoer. Ongetwijfeld is deze situatie rechtens onaanvaardbaar, aangezien zij indruist tegen het fundamentele beginsel van uniforme tarifering, maar de Lid-Staten hebben op dit punt de mogelijkheid deze geschillen te laten beslechten door ze voor te leggen aan het Comité nomenclatuur van het gemeenschappelijk douane-

tarief, overeenkomstig verordening (EEG) nr. 97/69.

De verplichting van de Lid-Staten om dergelijke geschillen aan genoemd comité voor te leggen, kan, nu verordening nr. 97/69 op dit punt zwijgt, worden afgeleid uit artikel 5 EEG-Verdrag.

De Commissie meent tenslotte dat men het beginsel van de werking „inter partes" van prejudiciële beslissingen te eng uitlegt wanneer men meent dat het arrest dat het Hof in deze zaak zal wijzen, de administratie van het Verenigd Koninkrijk niet bindt.

Op basis van de inlichtingen waarover haar diensten op dit moment beschikken, stelt de Commissie met betrekking tot de *tweede vraag* vast dat de onderhavige produkten inderdaad worden gebruikt voor de vervaardiging van specifiek voeder voor kalveren en dat ze ook als „grondstof" voor de fabricage van diervoeder worden vervaardigd en in de handel gebracht.

Het gaat hier dus om tussenprodukten, die overeenkomstig de algemene toepassingsbepaling A 1 — volgens welke voor de indeling de bewoordingen van de posten wettelijk bepalend zijn — als „andere bereidingen van de soorten welke worden gebezigd voor het voederen van dieren" worden beschouwd en als zodanig op grond van hun samenstelling worden ingedeeld onder post 23.07 B. Deze produkten kunnen niet worden ingedeeld aan de hand van de criteria die op „mengels" van toepassing zijn. Overigens kunnen zij wegens de toevoeging van calcium- en magnesiumchloride noch als „oplosbaar zetmeel" (35.05 A) noch als „lijm van zetmeel" (35.05 B) onder post 35.05 vallen.

Tenslotte merkt de Commissie bij wijze van informatie nog op, dat de Nederlandse douane het onderhavige produkt sinds februari 1979 onder post 23.07 indeelt.

Op grond van het bovenstaande stelt de Commissie voor, de vragen van de verwijzende rechter te beantwoorden als volgt:

„Artikel 2 bis van verordening (EEG) nr. 974/71 en artikel 11, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1380/75 moeten aldus worden uitgelegd, dat de uitvoerende Lid-Staat wat betreft het betalen van monetaire compenserende bedragen, gebonden is aan de indeling van het desbetreffende produkt in het gemeenschappelijk douanetarief door de invoerende Lid-Staat.

Een produkt, dat bestaat uit 90 % maiszetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride, dient, voor zover het een warmtebehandeling heeft ondergaan en gebruikt wordt als grondstof voor veevoeder, naar voorlopig oordeel van de Commissie te worden ingedeeld onder post 23.07 B I c 1 van het gemeenschappelijk douanetarief."

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 5 juni 1980 hebben de vennootschap Pesch en de Commissie van de Europese Gemeenschappen mondelinge opmerkingen gemaakt.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 8 juli 1980 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij uitspraak van 2 november 1979, ingekomen ten Hove op 8 november 1979, heeft het College van Beroep voor het Bedrijfsleven krachtens artikel 177 EEG-Verdrag vragen gesteld over de uitlegging van enkele bepalingen van de gemeenschapsregeling inzake de toepassing van de monetaire compenserende bedragen, en van het gemeenschappelijk douanetarief.

2 Deze vragen zijn gerezen in een geding over de toepassing van artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 van de Raad van 12 mei 1971 (PB L 106 van 1971, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening nr. 1112/73 van de Raad van 30 april 1973 (PB L 114 van 1973, blz. 4). „Wanneer een uit een Lid-Staat uitgevoerd produkt", aldus deze bepaling, „wordt ingevoerd in een Lid-Staat die een compenserend bedrag bij invoer moet toekennen, kan de uitvoerende Lid-Staat, in onderlinge overeenstemming met de invoerende Lid-Staat, het compenserende bedrag betalen dat door deze invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend." De wijze van uitvoering van deze bepaling is door de Commissie vastgesteld bij verordening nr. 1380/75 van 29 mei 1975 (PB L 139 van 1975, blz. 37), en met name bij artikel 11, lid 2 daarvan, waarin wordt bepaald dat voor betaling door de uitvoerende Lid-Staat van het monetair compenserend bedrag dat door de invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend, „het bewijs moet worden overgelegd dat de douaneformaliteiten bij invoer zijn vervuld." Dit bewijs wordt overeenkomstig de tweede alinea van genoemd artikellid geleverd door overlegging van een zogenoemd controle-exemplaar van het document voor communautair douanevervoer.

3 Ten tijde van de in casu relevante feiten, dat wil zeggen in de periode van november 1976 tot en met oktober 1977, was artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 van toepassing op produkten die uit Nederland naar het Verenigd Koninkrijk werden uitgevoerd. Blijkens het dossier heeft verzoekster in het hoofdgeding in deze periode een aantal partijen ontsloten (oplosbaar) maiszetmeel uit Nederland uitgevoerd naar het Verenigd Koninkrijk. De Nederlandse autoriteiten deelden dit produkt overeenkomstig de aangifte van de exporteur in onder post 35.05 A van het gemeenschappelijk douanetarief.

4 Met een beroep op voornoemd artikel 2 bis vroeg verzoekster in het hoofdgeding het Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten — het Nederlandse interventiebureau belast met de uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid in de sector granen — niet enkel om betaling van het monetair compenserend bedrag bij uitvoer, doch ook van het met genoemde tariefindeling overeenkomende monetair compenserend bedrag bij invoer in het Verenigd Koninkrijk. Het Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten weigerde aan dit laatste verzoek te voldoen: door een speciale vermelding op vorenbedoeld controle-exemplaar door de Britse autoriteiten ervan in kennis gesteld dat deze het betrokken produkt hadden ingedeeld onder post 23.07 B I c 1 van het gemeenschappelijk douanetarief, waarbij een lager monetair compenserend bedrag bij invoer in het Verenigd Koninkrijk behoort dan bij post 35.05 A, besloot het verzoekster in het hoofdgeding het lagere monetair compenserend bedrag, behorend bij post 23.07 B I c 1, uit te betalen.

5 Om allereerst de strekking van artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 in een geval als het onderhavige en vervolgens de tariefindeling van de in geding zijnde produkten te kunnen vaststellen, heeft het College van Beroep voor het Bedrijfsleven het Hof de volgende twee prejudiciële vragen gesteld.

„1. Moeten artikel 2 bis van de verordening (EEG) nr. 974/71 van de Raad en artikel 11, lid 2, van de verordening (EEG) nr. 1380/75 van de Commissie aldus worden uitgelegd, dat — indien omtrent de indeling van het produkt in het gemeenschappelijk douanetarief nog niet door het Hof van Justitie is beslist — de uitvoerende Lid-Staat ten aanzien van de vaststelling van het door die Lid-Staat te betalen monetair compenserend bedrag terzake van de invoer van het betreffende produkt in de invoerende Lid-Staat, geheel gebonden is aan het terzake aan de uitvoerende Lid-Staat medegedeelde oordeel van de invoerende Lid-Staat, in dier voege, dat indien volgens dat oordeel op grond van de samenstelling van het produkt en de indeling daarvan in het gemeenschappelijk douanetarief, geen monetair compenserend bedrag ware toe te kennen, dan wel een lager monetair compenserend bedrag dan terzake van de uitvoer is betaald, de uitvoerende Lid-Staat gehouden is dienovereenkomstig terzake van de invoer van dat produkt in de invoerende Lid-Staat geen monetair compenserend bedrag dan wel een lager monetair compenserend bedrag te betalen,

ofwel

moeten die communautaire voorschriften aldus worden uitgelegd, dat de uitvoerende Lid-Staat ook ten aanzien van de toekenning van monetaire compenserende bedragen terzake van de invoer in een andere Lid-Staat bij uitsluiting beslist over de betaling en over de vaststelling van de te betalen bedragen?

2. Valt een produkt bestaande uit 90 % maiszetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride onder post 35.05 A, dan wel onder post 23.07 B I c 1, dan wel onder en andere post van het gemeenschappelijk douanetarief?"

De eerste vraag

6 Artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 van de Raad van 12 mei 1971, zoals gewijzigd bij artikel 2 van verordening nr. 1112/73 van 30 april 1973, bepaalt:

„Wanneer een uit een Lid-Staat uitgevoerd produkt wordt ingevoerd in een Lid-Staat die een compenserend bedrag bij invoer moet toekennen, kan de uitvoerende Lid-Staat, in onderlinge overeenstemming met de invoerende Lid-Staat, het compenserende bedrag betalen dat door deze invoerende Lid-Staat zou moeten worden toegekend. In dit geval wordt door de invoerende Lid-Staat geen compenserend bedrag toegekend voor de produkten uit de desbetreffende Lid-Staat. Het compenserende bedrag wordt omgerekend aan de hand van de contante wisselkoers van de desbetreffende valuta's, welke koers wordt geconstateerd gedurende een nader te bepalen periode."

7 Ter bepaling van haar betekenis en strekking moet deze bepaling worden uitgelegd aan de hand van haar bewoordingen en van de beginselen die ten grondslag liggen aan het mechanisme van de monetaire compenserende bedragen, zoals neergelegd in artikel 1, lid 1, van verordening nr. 974/71. Blijkens deze verordening berust de werking van dit mechanisme in principe op de toepassing, door elk van de Lid-Staten, van monetaire compenserende bedragen ter compensatie van de verschillen tussen hun nationale valuta en een bepaalde fluctuatiegrens. Daartoe bepaalt artikel 1, lid 1, van deze verordening dat de Lid-Staat wiens valuta, voor een handelstransactie, dusdanig in waarde is gestegen of gedaald, dat boven bedoelde grens is overschreden, monetaire compenserende bedragen „heft" dan wel „toekent" bij invoer en uitvoer van de in lid 2 van deze bepaling omschreven landbouwprodukten;

dit impliceert dat ten aanzien van elke invoer of uitvoer het heffen of toekennen van monetaire compenserende bedragen behoort tot de competentie van de Lid-Staat waarin de goederen worden ingevoerd of vanwaar zij worden uitgevoerd. Verordening nr. 1112/73, waarin de omstreden bepalingen van artikel 2 bis voorkomen, past in deze regeling. Blijkens de vierde overweging van de considerans gaat zij uit van het beginsel dat „elke Lid-Staat de uit de evolutie van zijn munteenheid voortvloeiende verschillen compenseert", en beoogt zij dus niet, de beginselen die het stelsel van de monetaire compenserende bedragen beheersen, aan de tasten.

8 Door te bepalen dat bij invoer van een produkt in een Lid-Staat die een compenserend bedrag bij invoer „moet toekennen", de uitvoerende Lid-Staat „in onderlinge overeenstemming met de invoerende Lid-Staat" het compenserende bedrag kan betalen dat door de invoerende Lid-Staat „zou moeten worden toegekend", doet artikel 2 bis van genoemde verordening uitkomen dat deze er niet toe strekt om aan de uitvoerende Lid-Staat de bevoegdheid over te dragen compenserende bedragen bij invoer in een andere Lid-Staat „toe te kennen", doch enkel om het mogelijk te maken dat de uitvoerende Lid-Staat, in onderlinge overeenstemming met en voor rekening van de invoerende Lid-Staat, het compenserende bedrag bij invoer „betaalt" dat de invoerende Lid-Staat zelf dient toe te kennen.

9 Deze regeling is bovendien in overeenstemming met de algemene beginselen die ten grondslag liggen aan de toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief en die de werking van de monetaire compenserende bedragen beheersen. Vaststaat immers enerzijds dat de vaststelling van de bij in- of uitvoer toepasselijke monetaire compenserende bedragen is gekoppeld aan de indeling van de ingevoerde of uitgevoerde produkten volgens het douanetarief, en anderzijds dat bij iedere in- of uitvoer de toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief tot de bevoegdheid van de invoerende, respectievelijk uitvoerende staat behoort. Juist wegens de nauwe band tussen de toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief en de toepassing of de vaststelling van de monetaire compenserende bedragen wordt in voornoemd artikel 2 bis onderscheiden tussen de betaling van de compenserende bedragen bij invoer door de uitvoerende Lid-Staat en hun toekenning door de invoerende Lid-Staat; hiermee wordt impliciet te kennen gegeven dat de uitvoerende Lid-Staat bij het betalen van de door de invoerende Lid-Staat verschuldigde bedragen is gebonden aan de tariefindeling van de betrokken produkten, die laatstgenoemde staat bij de invoer ervan toepast.

10 Deze uitlegging wordt bevestigd door verordening nr. 1380/75 van de Commissie van 29 mei 1975 houdende uitvoeringsbepalingen betreffende de monetaire compenserende bedragen (PB L 139 van 1975, blz. 37). Artikel 11, lid 2, hiervan bepaalt immers dat wanneer een uitvoerende Lid-Staat gebruik maakt van de hem in artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 toegekende bevoegdheid, voor de betaling door deze staat van het door de staat van invoer verschuldigde monetair compenserend bedrag bij invoer, onder meer „het bewijs moet worden overgelegd dat de douaneformaliteiten . . . zijn vervuld." Daar de douaneformaliteiten bij invoer noodzakelijkerwijze de tarifering omvatten van het betrokken produkt volgens de door de nationale instanties van de invoerende Lid-Staat toegepaste indeling, is bijgevolg in het door deze bepaling opgezette stelsel de door de invoerende Lid-Staat toegepaste tariefindeling bindend voor de uitvoerende Lid-Staat bij de betaling van de compenserende bedragen bij invoer. In dezelfde gedachtengang bepaalt voorts bovengenoemde verordening nr. 1380/75, zoals aangevuld bij verordening nr. 1556/77 van de Commissie van 11 juli 1977 (PB L 173 van 1977, blz. 10), in artikel 10 bis — met betrekking tot het communautaire douanevervoer en doelend op het normale geval, waarin iedere Lid-Staat de monetaire compenserende bedragen betaalt die hijzelf moet toekennen — dat de tariefindeling die door de bevoegde autoriteiten bij het vervullen van de douaneformaliteiten bij aangifte ten invoer tot verbruik is toegepast, aan het douanekantoor van vertrek moet worden meegedeeld.

11 Een dergelijke regeling kan voor de handelaren stellig moeilijkheden veroorzaken in het handelsverkeer tussen de Lid-Staten, wanneer de door de uitvoerende Lid-Staat aangehouden tariefindeling verschilt van die welke door de invoerende Lid-Staat is toegepast. Dergelijke moeilijkheden zijn echter niet te wijten aan het litigieuze artikel 2 bis van verordening nr. 974/71; zij kunnen zich ook los daarvan voordoen, daar zij hun oorsprong vinden in een leemte in de toepassingsbepalingen van het gemeenschappelijk douanetarief. Daar de toepassing van dit tarief tot de bevoegdheid van de nationale autoriteiten van de Lid-Staten behoort, is eenvormige tariefindeling van een bepaald produkt niet verzekerd, zolang het niet voor de gehele Gemeenschap via daartoe door het gemeenschapsrecht ingestelde procedures is gedefinieerd. Wanneer, zoals in casu, de invoerende Lid-Staat en andere indeling aanhoudt dan die welke voor hetzelfde produkt wordt toegepast door de uitvoerende Lid-Staat, kent het gemeenschapsrecht in zijn huidige vorm ter verzekering van een eenvormige tariefindeling, naast de procedure van artikel 177 EEG-Verdrag die ter beschikking staat van de nationale rechterlijke

instanties tot wie de betrokken importeurs en exporteurs zich kunnen wenden, enkel de mogelijkheid dat de Lid-Staten overeenkomstig artikel 2 van verordening nr. 97/69 van de Raad van 16 januari 1969 (PB L 14 van 1969, blz. 1) het vraagstuk van de tariefindeling van het betrokken produkt voorleggen aan het Comité Nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief, ingesteld bij artikel 1 van deze verordening.

12 Gelet op het voorgaande, moet op de eerste vraag worden geantwoord dat artikel 2 van verordening nr. 974/71 van de Raad en artikel 11, lid 2, van verordening nr. 1380/75 van de Commissie aldus moet worden uitgelegd, dat de uitvoerende Lid-Staat bij de vaststelling van het monetair compenserend bedrag bij invoer in een andere Lid-Staat, is gebonden aan de tariefindeling die laatstgenoemde staat op het betrokken produkt toepast. Wanneer bijgevolg aan de door de invoerende Lid-Staat aangehouden tariefpost geen compenserende bedragen zijn verbonden dan wel een lager compenserend bedrag dan uit de door de uitvoerende Lid-Staat aangehouden tariefpost voortvloeit, dan mag laatstgenoemde staat geen monetair compenserend bedrag bij invoer betalen respectievelijk moet hij een lager monetair compenserend bedrag betalen, overeenkomend met de door de invoerende Lid-Staat toegepaste indeling.

De tweede vraag

13 In de tweede plaats verzoekt de nationale rechter het Hof om uitlegging van enkele bepalingen van het gemeenschappelijk douanetarief, teneinde te kunnen vaststellen of produkten als de onderhavige onder post 35.05 A dan wel onder post 23.07 B I c 1 van dit tarief vallen.

14 Post 35.05, behorende tot hoofdstuk 35 („Eiwitstoffen; lijm; enzymen"), omvat blijkens de tekst ervan onder meer oplosbaar gemaakt „zetmeel". Postonderverdeling 23.07 B I c 1, behorende tot hoofdstuk 23, heeft onder meer betrekking op bereidingen voor het voederen van dieren — niet zijnde visperswater en perswater van zeezoogdieren — „met een zetmeelgehalte van meer dan 30 gewichtspercenten, geen zuivelprodukten bevattend of met een gehalte aan zuivelprodukten van minder dan 10 gewichtspercenten."

15 Naar in de onderhavige vraag wordt toegelicht, bestaat het betrokken produkt uit 90 % zetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride. Waar het gaat om zetmeel dat, volgens de gegevens van het dossier, een niet-chemische bewerking heeft ondergaan om het oplosbaar te maken, is het enerzijds uitgesloten dat het produkt onder tariefpost 11.08 A I valt, welke van toepassing is op onbewerkt maiszetmeel, en anderzijds dat het een „lijm van zetmeel" is in de zin van post 35.05 B. Zo gezien en gelet op de samenstelling van het produkt, zijn de enige posten of onderverdelingen die voor de tariefindeling in aanmerking kunnen komen, de posten 23.07 B I c 1 en 35.05 A van het gemeenschappelijk douanetarief.

16 De „Algemene bepalingen voor de toepassing van de nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief" bepalen sub A 1, dat voor de indeling van een produkt in beginsel de bewoordingen van de posten en de aantekeningen op de afdelingen of op de hoofdstukken wettelijk bepalend zijn. In dezelfde Algemene bepalingen wordt voorts sub 3 a) bepaald, dat wanneer een produkt vatbaar is voor indeling onder twee of meer posten, de post met de meest specifieke omschrijving voorrang heeft boven posten met een meer algemene strekking.

17 Vaststaat dat het betrokken produkt speciaal bestemd is voor diervoeder of althans als grondstof dient voor de veevoederindustrie. Gelet op voornoemde algemene toepassingsbepalingen dient dus te worden aanvaard dat dit produkt, het voornaamste gebruiksdoel ervan in aanmerking genomen, valt onder het begrip „voedsel voor dieren" in de zin van hoofdstuk 23 van het gemeenschappelijk douanetarief, en dat het moet worden ingedeeld onder „veevoeder" of althans onder de „andere bereidingen van de soorten welke worden gebezigd voor het voederen van dieren", waarop post 23.07 betrekking heeft. Op grond van zijn samenstelling valt het, meer in het bijzonder, onder post 23.07 B I c 1.

18 De omstandigheid dat het litigieuze produkt vanwege het hoge calcium- en magnesiumgehalte, volgens verzoekster in het hoofdgeding, bij rechtstreeks gebruik in kleine doses aan melksubstitutievoeders moet worden toegevoegd, doet niets af aan zijn voornaamste bestemming, namelijk te dienen als veevoeder; de wijze waarop het moet worden toegediend, is daarbij niet relevant en vormt daarom onvoldoende reden om het niet in te delen bij de veevoeders van post 23.07.

19 Mitsdien moet op de tweede vraag worden geantwoord, dat een produkt bestemd voor het voederen van dieren en bestaande uit 90 % niet-chemisch bewerkt maiszetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride, valt onder post 23.07 B I c 1 van het gemeenschappelijk douanetarief.

Kosten

De kosten door de regering van het Verenigd Koninkrijk en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

uitspraak doende op de door het College van Beroep voor het Bedrijfsleven bij uitspraak van 2 november 1979 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1. **Artikel 2 bis van verordening nr. 974/71 van de Raad en artikel 11, lid 2, van verordening nr. 1380/75 van de Commissie moeten aldus worden uitgelegd, dat de uitvoerende Lid-Staat bij de vaststelling van het monetair compenserend bedrag bij invoer in een andere Lid-Staat, is gebonden aan de tariefindeling die laatstgenoemde staat op het betrokken produkt toepast. Wanneer bijgevolg aan de door de invoerende Lid-Staat aangehouden tariefpost geen compenserende bedragen zijn verbonden dan wel een lager compenserend bedrag dan uit de door de uitvoerende Lid-Staat aangehouden tariefpost voortvloeit, dan mag laatstgenoemde staat geen monetair compenserend bedrag bij invoer betalen respectievelijk moet hij een lager monetair compenserend bedrag betalen, overeenkomend met de door de invoerende Lid-Staat toegepaste indeling.**

2. Een produkt bestemd voor het voederen van dieren en bestaande uit 90 % niet-chemisch bewerkt maiszetmeel, 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride, valt onder post 23.07 B I c1 van het gemeenschappelijk douanetarief.

O'Keeffe Bosco Koopmans

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 18 september 1980.

Voor de griffier

J. A. Pompe

adjunct-griffier

De president van de Eerste kamer

A. O'Keeffe

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL H. MAYRAS VAN 8 JULI 1980 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

I — De vennootschap Pesch te Voorthuizen (Nederland) voerde tussen 19 november 1976 en 18 oktober 1977 een aantal partijen ontsloten maiszetmeel, bevattende 5 % calciumchloride en 5 % magnesiumchloride, uit naar het Verenigd Koninkrijk. Zij koopt dit produkt rechtstreeks bij een Nederlandse fabrikant en verkoopt het vervolgens in Nederland en elders aan fabrikanten van veevoeder, die het bijmengen bij magere melkpoeder of weipoeder; dit mengsel, dat de naam „Denkavit" draagt, dient als voeding voor kalveren.

Dit produkt is onderworpen aan de regeling inzake de monetaire compenserende bedragen, dat wil zeggen dat uitvoer ervan vanuit een staat met een opgewaardeerde munteenheid naar een staat met een gedeprecieerde munteenheid en invoer ervan in een staat met een gedeprecieerde munteenheid vanuit een staat met een opgewaardeerde munteenheid, recht geven op toekenning van compenserende bedragen.

Bij vertrek uit Nederland, een staat met een sterke valuta, werd het produkt door de douane ingedeeld onder post 35.05 A van het gemeenschappelijk douanetarief. Deze post, die deel uitmaakt van afde-

1 — Vertaald uit het Frans.